

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки праці та менеджменту

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів напрямів підготовки

6.030502 – „Економічна кібернетика”

6.030503 – „Міжнародна економіка”

6.030504 – „Економіка підприємства”

6.030505 – „Управління персоналом і економіка праці”

6.030507 – „Маркетинг”

6.030508 – „Фінанси”

6.030509 – „Облік і аудит”

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки праці і менеджменту

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів напрямів підготовки

6.030502 – „Економічна кібернетика”

6.030503 – „Міжнародна економіка”

6.030504 – „Економіка підприємства”

6.030505 – „Управління персоналом і економіка праці”

6.030507 – „Маркетинг”

6.030508 – „Фінанси”

6.030509 – „Облік і аудит”

Затверджено на засіданні
кафедри економіки праці та менеджменту
Протокол № 2 від „30” вересня 2009 р.

Регіональна економіка: методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів напрямку: 6.030502 – „Міжнародна економіка”; 6.030508 “Фінанси”; 6.030509 “Облік і аудит”; 6.030504 “Економіка підприємства”; 6.030507 “Маркетинг”; 6.030505 „Управління персоналом і економіка праці”. Укладач: Абашина О.В., к.е.н. доцент, – Кіровоград: КНТУ, 2010. – 56 с.

Рецензент: Глевацька Н.М., к.е.н., доцент

Відповідальний за випуск: Фільштейн Л.М., д.е.н., професор,
академік АЕН України

1.Розподіл навчального часу

На початку вивчення навчальної дисципліни “Регіональна економіка” студенти мають бути ознайомлені з її робочою програмою, формами організації навчального процесу, зі складом, змістом, обсягом навчальної роботи з кожного модуля, рейтингового оцінювання у балах, а також зі шкалою переведення рейтингової оцінки у балах до традиційних оцінок: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно” або „зараховано”, „не зараховано”.

Таблиця 1.

Розподіл годин за формами навчання

Форма навчання	Се-местр	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуальна робота	СРС
Денна	1	180	36	18(36)	36	90(72)
Заочна	1	180	10	6	30	134

Таблиця 2.

Розподіл годин за темами

Теми курсу	Кількість годин			
	Денна		Заочна	
	Всього	СРС	Всього	СРС
Змістовий модуль 1				
1.Предмет, методи і завдання дисципліни	10	5	12,5	10
2.Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів	6	3	6,25	4
3.Економічне районування та територіальна організація господарства	12	6	8,5	6
4.Регіон у системі територіального поділу праці	3	2	2	2

5.Природний та трудовресурсний потенціал України	20	10	20	15
6.Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	10	5	13,5	10
Змістовий модуль 2				
7.Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення	30	14	28	20
8.Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	10	5	8,5	6
9.Механізм реалізації регіональної економічної політики	10	5	7,5	6
10.Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	10	5	10,5	8
11.Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку	10	5	15	10
12.Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури	10	5	7,25	6
Змістовий модуль 3				
13.Фактори сталого розвитку продуктивних сил	4,5	2	5,25	4
14.Наукові засади раціонального природокористування	5,5	3	5,25	4
15.Екологічний моніторинг і система економічної інформації	10	5	9,25	6
16.Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища	5,5	2	5,25	4
17.Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності	5,5	3	6,25	5
18.Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища	8	5	9,25	8
Всього	180	90	180	134

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Регіональна економіка» є: формування знань щодо теоретичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки, а також екологічних знань, мислення та свідомості економістів.

Завдання дисципліни: засвоєння теорії регіональної економіки і регіонального розвитку, наукових засад регіональної економічної політики; оволодіння знаннями про територіальну і галузеву структуру господарського комплексу України та її регіонів; об'єктивну необхідність раціонального та ефективного використання природних, науково-виробничих, людських ресурсів регіонів країни; засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, понять про екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти.

Теоретичні та методологічні основи дисципліни. Теоретичною та методологічною основою дисципліни „Регіональна економіка” є праці вітчизняних та закордонних вчених.

Вивчення курсу складається з теоретичної роботи (засвоєння змісту лекційних тем), семінарських занять, самостійної роботи (підготовки до занять, екзамену, написання рефератів та підготовки доповідей на основі аналізу наукових статей).

Предмет дисципліни: господарський комплекс України та її регіонів.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва теми	Кількість годин									
		Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
		ЛК	СЗ	СРС	ІР	Всього	ЛК	СЗ	СРС	ІР	Всього
Змістовий модуль 1											
1	Предмет, методи і завдання дисципліни	2	1	5	2	10	0,5		10	2	12,5
2.	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів	1	1	3	1	6	0,25		4	2	6,25
3	Економічне районування та територіальна організація господарства	2	2	8	2	14	0,5		8	2	10,5
4	Регіон у системі територіального поділу праці	1		2		3					
5	Природний та трудовий потенціал України	4	2	8	4	18	1,0		15	4	20
6	Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	2	1	5	2	10	1,5		10	2	13,5
Змістовий модуль 2											
7.	Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення	6	3	14	7	30	2,0	2	20	4	28
8	Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	2	1	5	2	10	0,5		6	2	8,5
9	Механізм реалізації регіональної економічної політики	2	1	5	2	10	0,5		6	1	7,5
10	Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	2	1	5	2	10	0,5		8	2	10,5
11	Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку	2	1	5	2	10	1,0	2	10	2	15
12	Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в Європейські та інші світові структури	2	1	5	2	10	0,25		6	1	7,25
Змістовий модуль 3											
13	Фактори сталого розвитку продуктивних сил	1	0,5	2	1	4,5	0,25		4	1	5,25
14	Наукові засади раціонального природокористування	1	0,5	3	1	5,5	0,25		4	1	5,25
15	Екологічний моніторинг і система екологічної інформації	2	1	5	2	10	0,25	2	6	1	9,25
16	Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища	2	0,5	2	1	5,5	0,25		4	1	5,25
17	Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності	1	0,5	3	1	5,5	0,25		5	1	6,25
18	Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища	1		5	2	8	0,25		8	1	9,25
	Всього	36	18	90	36	180	10	6	134	30	180
	Контроль	екзамен - 1 семестр					6 семестр - залік				

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Змістовий модуль 1

Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни

Місце і роль регіональної економіки в складі економічних наук. Її формування, становлення та використання в умовах ринкових перетворень в Україні. Зростання ролі регіонів у піднесенні економіки України. Об'єкт вивчення регіональної економіки як науки. Предмет регіональної економіки. Складові частини регіональної економіки, як науки. Методи дослідження соціально-економічних проблем на регіональному рівні. Завдання, шляхи, напрями формування регіональних відносин у виробничій та соціальній сферах. Дослідження розвитку продуктивних сил регіонів України. Шляхи становлення економіки окремих територіальних формувань.

Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів

Вплив об'єктивних законів і закономірностей, суб'єктивних процесів на розміщення продуктивних сил. Закономірність раціонального (ефективного) розміщення продуктивних сил. Закономірність пропорційного розміщення продуктивних сил. Закономірність комплексного розміщення продуктивних сил. Закономірність територіального поділу праці. Закономірність соціальної спрямованості розвитку продуктивних сил. Найважливіші принципи розміщення продуктивних сил, якими керуються при вирішенні питань просторового розподілу підприємств і галузей. Група природно-географічних чинників та їх значення. Група демографічних чинників та їх вплив на розміщення та розвиток економіки регіонів та галузей промисловості. Група техніко-економічних чинників та вирішальне значення науково-технічного прогресу. Група соціально-економічних чинників. Важлива роль геополітичного чинника у формуванні зовнішньоекономічних зв'язків України.

Тема 3. Економічне районування та територіальна організація

господарства.

Система економічних районів і територіальний поділ праці. Економічний район – основна ланка при економічному районуванні. Основні ознаки економічного району. Об'єктивні умови виділення і розвитку економічних районів. Основні принципи при виділенні економічних районів. Різні пропозиції українських вчених про поділ України на економічні райони. Поділ території України Радою по розвитку продуктивних сил НАН України. Територіально-виробничі комплекси в системі економічного районування України. Територіально-виробничі комплекси різних масштабів і типів. Виробничі і невиробничі ТВК. Галузеві, міжгалузеві і інтегральні ТВК. Економічні вузли, центри й пункти – важливі елементи територіальної структури інтегрального господарського комплексу регіонів України.

Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці (ТПП)

Проблема територіальної організації продуктивних сил. Територіальний поділ праці. Спеціалізація економічних районів. Міжрегіональна кооперація та її роль. Ступінь ТПП та його залежність від рівня суспільного поділу праці. Основа ТПП. Типи ТПП в межах України. Значення галузей спеціалізації в територіальному поділі праці, у міжрайонному обміні продукцією або послугами. Річна економія від спеціалізації. Коефіцієнти галузей спеціалізації. Коефіцієнт локалізації або концентрації певного виробництва в районі. Коефіцієнт виробництва продукції на душу населення. Загальний рівень спеціалізації економічного району. Рівень комплексного розвитку господарства району.

Тема 5. Природний та трудовий потенціал України

Потенціал регіональної економіки. Основні складові потенціалу розвитку регіону. Природно-ресурсний потенціал і його елементи. Матеріальна база виробництва – природні ресурси. Відновлювальні (невичерпні) і невідновлювальні (вичерпні) природні ресурси. Балансові і забалансові корисні копалини. Поділ мінеральних ресурсів. Рудні корисні копалини: руди чорної і кольорової металургії, їх техніко-економічна оцінка. Паливні ресурси України,

їх техніко-економічна оцінка.

Взаємозв'язок і взаємодія між населенням і розвитком господарства. Єдність населення і економіки країни. Найважливіша характерна риса народонаселення. Групи населення у віковій структурі. Показники демографічної характеристики народонаселення. Природний рух населення України. Демографічна ситуація в Україні. Поняття «трудові ресурси». Види зайнятості трудових ресурсів у господарстві. Структура зайнятості трудових ресурсів України. Безробітні за українським законодавством та за методологією МОП. Рівень безробіття по окремих регіонах України.

Тема 6. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах

Диференційованість і диверсифікованість структури економіки України. Переважна орієнтація на розвиток важкої індустрії в Україні. Види діяльності виробничої сфери. Складові невиробничої сфери. Показник ВВП країни. Промисловість – провідна ланка господарства України. Структура галузей, що виробляють засоби виробництва. Відмінності в концентрації промислового виробництва в регіонах України. Виробничий потенціал. Основні виробничі фонди. Причини втрати виробничого потенціалу. Ступінь зносу основних засобів. Екстенсивні фактори зростання промислового виробництва. Структурні зміни у виробництві. Скорочення частки машинобудування та металообробки та зростання питомої ваги галузей нижніх технологічних укладів.

Змістовий модуль 2

Тема 7. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення

Роль паливно-енергетичного комплексу в господарстві України. Склад ПЕК і темпи його розвитку. Забезпеченість України власними паливними ресурсами. Особливості структури видобутку палива в Україні. Провідні регіони у видобутку палива в Україні. Вугільна промисловість – провідна галузь паливної промисловості України. Особливості розвитку і розміщення

вугільної промисловості України. Проблеми вугільної галузі. Перспективи розвитку вугільної галузі. Перспективи розвитку вугільної промисловості згідно програми «Вугілля України». Особливості розвитку і розміщення нафтової і газової промисловості України. Проблеми і перспективи їх розвитку. Економічне використання паливних ресурсів в Україні. Проблеми і перспективи паливно-енергетичного комплексу України.

Роль чорної металургії України. Структура чорної металургії. Особливості чорної металургії України. Сировинна база чорної металургії України. Основні райони розміщення чорної металургії України. Продукція чорної металургії і основні центри її виробництва. Проблеми і перспективи розвитку чорної металургії. Концепція розвитку гірничо-металургійного комплексу України. Особливості кольорової металургії. Структура виробництва кольорових металів. Проблеми і перспективи розвитку кольорової металургії.

Місце і роль машинобудівного комплексу (МБК) у господарському комплексі України. Пріоритетні галузі МБК. Принципи, умови і фактори розвитку та розміщення підприємств МБК. Спеціалізація і кооперування у комплексі. Галузева структура машинобудування України. Важке, загальне, середнє, точне машинобудування. Необхідність і основні напрями структурної перебудови машинобудівного комплексу України. Державна програми розвитку промисловості на 2003-2011 роки.

Тема 8. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики (РЕП)

Зростання ролі регіонів в політичних, економічних, соціальних та інших аспектах розвитку держави. Всеохоплюючий перехід від централізації до децентралізації у прийнятті рішень. Напрямки регіоналізації управління економікою країни. Найважливіший напрям регіональної економічної політики. Об'єкт і суб'єкти державної регіональної економічної політики. Мета і принципи регіональної економічної політики. Стратегічні завдання РЕП. Державна РЕП у фінансовій сфері. Основні завдання РЕП. Спеціальні (вільні) економічні зони, території пріоритетного розвитку у світі і в Україні.

Тема 9. Механізм реалізації регіональної економічної політики

Розширення прав, можливостей і відповідальності адміністративних регіонів при реалізації регіональної політики. Адміністративні та економічні важелі держави. Методи прямого та опосередкованого впливу держави. Основні складові механізму державної регіональної політики. Організаційно – правова база реалізації регіональної економічної політики. Основні економічні регулятори в державній регіональній економічній політиці. Транскордонне співробітництво – нові механізми регіонального розвитку. Єврорегіони.

Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем

Суспільно-економічні трансформації, які відбуваються в Україні. Структурне регулювання регіонального відтворення в Україні. Економічна самостійність регіонів . Інтегрована оцінка ефективності економіки України. Порівняння ВВП України з країнами ЄС та СНД. Низький рівень іновативності Української економіки. Низька частка прямих іноземних інвестицій в економіку України. Ситуація на ринку праці в Україні. Державна структурно-інвестиційна політика в Україні. Необхідність активізації інвестиційної політики на загальнодержавному рівні. Основні функції державних органів в інвестиційній сфері. Програма розвитку інвестиційної діяльності. Стратегія реструктуризації регіональної економіки в умовах ринку.

Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку

Основні етапи соціально-економічного розвитку регіонів упродовж останніх років. Основні характерні зміни, що відбулися протягом 90-х років минулого століття у промисловості регіонів, на зовнішніх ринках, у сільському господарстві. Найбільш розвинуті промислові регіони: Донецька, Дніпропетровська, Запорізька, Луганська, Харківська області та м. Київ – 70% загальнодержавного обсягу реалізованої промислової продукції. Основні пріоритети у розвитку промисловості. Відмінність регіонів у залученні інвестицій. Суттєві відмінності у рівнях соціально-економічного розвитку регіонів. Валовий регіональний продукт. Головна регіональна проблема для

України. Диференціація регіонів України вітчизняними науковцями. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів».

Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури

Зовнішньоекономічні відносини – одна з найважливіших сфер діяльності в напрямі входження України в світовий економічний простір. Міжнародний територіальний розподіл праці (ТРП). Спеціалізація України у системі міжнародного поділу праці та її частка у світовому експорті. Основні причини низького рівня розвитку зовнішньоекономічних зв'язків. Основні форми зовнішньоекономічних зв'язків. Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України. Вступ України до Світової організації торгівлі. Економічні аспекти інтеграції України в Європейський Союз.

Змістовий модуль 3

Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил

Український варіант – «сталий розвиток», «збалансований розвиток», «стійкий розвиток». Узгодження економічних, екологічних і соціальних факторів сталого розвитку. Загострення глобальної екологічної кризи. Нестійкість розвитку світової спільноти. Концепція сталого розвитку – відповідь на проблеми охорони довкілля і усвідомлення необхідності подолання економічної і соціальної нерівності розвитку регіонів, країн, народів. Необхідність мінімізації негативних екологічних наслідків для наступних поколінь. Сучасна стратегія сталого розвитку європейських країн. Індикатори сталого розвитку території. Проект «Концепції сталого розвитку України». Проблеми сталого розвитку України та шляхи їх вирішення.

Тема 14. Наукові засади раціонального природокористування

Демографічний вибух, науково-технічна революція – першопричини екологічних проблем. Основні наслідки демографічного вибуху та науково-технічної революції. Роль галузей господарства у виникненні екологічних проблем. Стан навколишнього природного середовища регіонів України.

Офіційно визнаний міжнародний статус нашої держави як зони «екологічного лиха». Наукові основи раціонального користування. Принципи раціонального природокористування.

Тема 15. Екологічний моніторинг і система екологічної інформації

Стандарти якості навколишнього природного середовища (НПС). Гранично допустимі концентрації (ГДК), гранично допустимі дози (ГДД), гранично допустиме екологічне навантаження (ГДЕН). Екологічний паспорт, екологічна експертиза. Екологічний моніторинг та його основні завдання. Рівні екологічного моніторингу в Україні. Державна служба управління природокористуванням в Україні. Закон України «Про охорону навколишнього середовища». Система екологічної інформації та її основні джерела. Державні природні кадастри. Використання інформаційних технологій для довкілля. Географічна інформаційна система.

Тема 16. Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища

Сучасний тип еколого-економічного розвитку України. Екологізація виробництва та споживання. Природоохоронна діяльність підприємства і її напрямки. Економічний механізм природокористування і охорони навколишнього середовища, його мета. Основні принципи і елементи економічного механізму. Економічні механізми впливу на матеріальні інтереси підприємств. Економічна оцінка природних ресурсів і природних послуг.

Тема 17. Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності

Методи управління природоохоронною діяльністю. Відсутність зацікавленості підприємств в природоохоронній діяльності. Економічна ефективність природоохоронної діяльності. Показник порівняльної (відносної) економічної ефективності природоохоронних витрат. Визначення соціальної ефективності природоохоронних заходів. Ресурсозбереження як чинник підвищення ефективності виробництва. Функції системи екологічних платежів. Вимоги до ставок платежів. Система зборів за використання природних ресурсів.

Тема 18. Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища

Необхідність міжнародного співробітництва. Історія міжнародної екологічної співпраці. Головний документ ЮНЕСКО – „Порядок денний на ХХІ століття” - всесвітній план дій з метою сталого розвитку. Основні завдання більшості міжнародних екологічних документів. Необхідність чітких узгоджених дій всіх країн для вирішення екологічних проблем. Міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища та його форми. Міжнародні екологічні організації. Участь України у міжнародних природоохоронних заходах. Екологічна освіта, виховання і культура.

4. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Змістовий модуль 1

Лекція 1

Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни

1. Сутність предмету регіональна економіка.
2. Зв'язок регіональної економіки з іншими дисциплінами.
3. Методи, які використовують у дослідженнях регіональної економіки.
4. Завдання регіональної економіки.

Лекція 2

Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.

1. Основні закономірності розміщення продуктивних сил, їх об'єктивний характер.
2. Найважливіші принципи розміщення продуктивних сил.
3. Основні групи факторів розміщення продуктивних сил.

Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства

1. Сутність, критерії та принципи економічного районування.
2. Особливості районування та сучасна мережа економічних районів.

Лекція 3

Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства

1. Територіально-виробничі комплекси в системі економічного районування.

Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці

1. Територіальний поділ праці – основа формування регіонів.
2. Спеціалізація економічних районів та її оцінка.

Лекція 4

Тема 5. Природний та трудовресурсний потенціал України

1. Сутність природно-ресурсного потенціалу та його елементи.
2. Кількісна і якісна економічна оцінка природних ресурсів регіонів України.
3. Характеристика природно-ресурсного потенціалу регіонів України.

Лекція 5

Тема 5. Природний та трудовресурсний потенціал України

1. Роль народонаселення у розвитку економіки регіонів.
2. Демографічна ситуація в Україні.
3. Трудові ресурси і регіональна зайнятість населення.

Лекція 6

Тема 6. Господарський комплекс України його структура і трансформація в ринкових умовах

1. Господарський комплекс України, його структура.
2. Промисловість України.
3. Виробничий потенціал.
4. Зрушення у галузевій структурі господарського комплексу в ринкових умовах.

Змістовий модуль 2

Лекція 7

Тема 7. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.

Тема лекції 7. Паливно-енергетичний комплекс.

1. Роль паливно-енергетичного комплексу в господарстві України.
2. Вугільна промисловість України.
3. Нафтова промисловість України.
4. Газова промисловість України.
5. Проблеми і перспективи розвитку паливно-енергетичного комплексу України.

Лекція 8

Тема 7. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.

Тема лекції 8. Гірничо-металургійний комплекс України.

1. Роль і структура чорної металургії України.
2. Сировинна база і основні райони розміщення підприємств чорної металургії.
3. Проблеми і перспективи розвитку чорної металургії.
4. Кольорова металургія України.

Лекція 9

Тема 7. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.

Тема лекції 9. Машинобудівний комплекс (МБК) України.

1. Місце і роль машинобудівного комплексу у господарському комплексі України.
2. Принципи, умови і фактори розвитку та розміщення підприємств машинобудівного комплексу України.
3. Галузева структура машинобудування України.
4. Необхідність і основні напрями структурної перебудови МБК України.

Лекція 10

Тема 8. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.

1. Сутність державної регіональної економічної політики.
2. Мета і принципи регіональної економічної політики.
3. Завдання регіональної економічної політики.
4. Сутність спеціальних (вільних) економічних зон.

Лекція 11

Тема 9. Механізм реалізації регіональної економічної політики.

1. Сутність механізму реалізації регіональної економічної політики.
2. Організаційно-правова база реалізації регіональної економічної політики.
3. Основні економічні регулятори з боку держави в регіональній економічній політиці.
4. Транскордонне міжрегіональне співробітництво – інструменти реалізації регіональної економічної політики.

Лекція 12

Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.

1. Регулювання регіонального відтворення в Україні.
2. Інтегрована оцінка ефективності економіки України.
3. Державна структурно-інвестиційна політика в Україні.
4. Реструктуризація регіональної економіки в умовах ринку.

Лекція 13

Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку.

1. Тенденції економічного розвитку регіонів України.
2. Економічний потенціал регіонів України.
3. Узагальнююча оцінка соціально-економічного розвитку регіонів.
4. Закон України “Про стимулювання розвитку регіонів”.

Лекція 14

Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.

1. Об'єктивні передумови розширення зовнішньоекономічних зв'язків.
2. Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України.
3. Проблеми та перспективи зовнішньоекономічної діяльності України.
4. Економічні аспекти інтеграції України в Європейський Союз.

Змістовий модуль 3

Лекція 15

Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил.

Тема 14. Наукові засади раціонального природокористування.

1. Концепція і фактори сталого розвитку.
2. Сучасна стратегія сталого розвитку європейських країн.
3. Проблеми сталого розвитку України.
4. Зростання масштабів виробництва та його вплив на довкілля.
5. Стан навколишнього природного середовища регіонів України.
6. Наукові основи раціонального користування.

Лекція 16

Тема 15. Екологічний моніторинг і система екологічної інформації.

1. Стандарти і нормативи якості навколишнього середовища.
2. Екологічний моніторинг навколишнього середовища.
3. Державне управління в галузі природокористування.
4. Система екологічної інформації.
5. Використання інформаційних технологій у моніторингу довкілля.

Лекція 17

Тема 16. Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища.

1. Основні моделі еколого-економічного розвитку.
2. Природоохоронна діяльність підприємств.
3. Економічний механізм природокористування.
4. Економічні механізми впливу на матеріальні інтереси підприємств.
5. Економічна оцінка природних ресурсів.

Лекція 18

Тема 17. Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності.

Тема 18. Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища.

1. Методи управління природоохоронною діяльністю.
2. Економічна ефективність природоохоронної діяльності.
3. Визначення соціальної ефективності природоохоронних заходів.
4. Основи платного природокористування в Україні.
5. Необхідність міжнародного співробітництва і світовий досвід міжнародної екологічної співпраці.
6. Міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища. Участь України у міжнародних

природоохоронних заходах.

5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1

Тема 1. Предмет, методи і завдання дисципліни.

Тема 2. Закономірності, принципи і факторні розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.

I. Обговорення підготовлених студентами рефератів по темам 1 і 2.

1. Основи класичних теорій регіону і регіональної економіки.
2. Ринкова модель регіональної політики.
3. Нові парадигми й концепції регіону.
4. Етапи економічного обґрунтування розміщення продуктивних сил і галузей економіки.
5. Науково-технічний прогрес як фактор розвитку регіонів.
6. Інноваційний, фінансовий, транспортний та інші фактори розвитку регіональної економіки.

II. Аналіз самостійного виконання завдань (питання 1,2,3,4 з переліку питань для самостійного опрацювання).

Література: 38, с.14-20; 43, с.53-56; 53, с.33-41; 55, с.331-334; 60, С. 47-52, С. 99-105.

Семінарське заняття № 2

Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства.

Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці.

I. Обговорення підготовлених студентами рефератів по темам 3 і 4.

1. Економічне районування в різних країнах світу.
2. Соціально-економічний розвиток Донецького економічного району.
3. Соціально-економічний розвиток Придніпровського економічного району.
4. Соціально-економічний розвиток Центрально-Українського економічного району.

5. Проблеми удосконалення економічного районування України.
6. SWOT – аналіз та перспективи розвитку економічних районів.

II. Аналіз самостійного виконання завдань (питання 5,6,7 з переліку питань для самостійного опрацювання).

Література: 53, с.196-207; с.255-266; с.267-277; 55, С. 58-64; 60, с.162-168; с. 404-413.

Семінарське заняття № 3

Тема 5. Природний та трудовресурсний потенціал України.

I. Обговорення підготовлених студентами рефератів по темі 5.

1. Оцінка земельних ресурсів України.
2. Регіональні рекреаційні ресурси України.
3. Регіональна структура природних ресурсів України.
4. Аналіз демографічних показників регіонів України.
5. Міграційна привабливість регіонів України.
6. Державна політика зайнятості працездатного населення.

II. Аналіз самостійного виконання завдань (питання 8,9 з переліку питань для самостійного опрацювання).

Література: 38, с.50-51; с.55-56; 43, с.220-225, С. 241-243; 55, С. 254-259; 60, с.268-272; с. 277-281; 63, С. 272-274.

Семінарське заняття № 4

Тема 6. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.

Тема 7. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.

I. Обговорення підготовлених студентами рефератів по темах 6 та 7.

1. Потенціал соціальної сфери:
2. Роль і характеристика галузей соціальної сфери України (соціально-культурний комплекс).
3. Оздоровчий і матеріально-побутовий комплекс.

4. Проблеми і перспективи розвитку соціальної сфери.
5. Теплові і атомні електростанції України.
6. Гідроелектростанції і вітроенергетика України.
7. Альтернативні джерела електроенергії.

II. Аналіз самостійного виконання завдань (питання 10,11,12,13 з переліку питань для самостійного опрацювання).

Література: 38, с.118-120; с.262-279; 55, с.167-171; с.334-339.

Семінарське заняття № 5

Тема 7. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.

I. Обговорення підготовлених студентами рефератів по темі 7.

1. Комплекс галузей хімічної промисловості України та його регіональні особливості.
2. Лісопромисловий комплекс України.
3. Особливості розвитку та розміщення машинобудування у світі.
4. Харчова промисловість України та її регіональні особливості.
5. Розвиток і основні проблеми автомобілебудування в Україні.
6. Сільськогосподарське машинобудування.

II. Аналіз самостійного виконання завдань (питання 14,15 з переліку питань для самостійного опрацювання).

Література: 38, с.140-143; с.143-145; с. 148-157; с.170-182; с.192-220, с.220-236; 55, с.192-194; с.231-234; 60, с.318-339.

Семінарське заняття № 6

Тема 8. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.

Тема 9. Механізм реалізації регіональної економічної політики.

I. Обговорення підготовлених студентами рефератів по темам 8 та 9.

1. Засоби реалізації регіональної економічної політики:
2. Сутність спеціальних економічних зон.

3. Приклади діяльності вільних економічних зон в західних регіонах України.
4. Приклади діяльності вільних економічних зон в східних і південних регіонах України.
5. Оцінка виробничої діяльності в умовах спеціальних економічних зон.
6. Розвиток транскордонного співробітництва у Європі.
7. Створення єврорегіонів на західних кордонах України .
8. Характеристика програм соціально-економічного розвитку регіону.

II. Аналіз самостійного виконання завдань (питання 16,17,18 з переліку питань для самостійного опрацювання).

Література: 23, с.377-411; с. 479-482; 28, С. 65-72; 53, С. 407-420.

Семінарське заняття № 7

Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.

Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку.

I. Обговорення підготовлених студентами рефератів по темам 10 та 11.

1. Основні етапи становлення і розвитку регіональної економічної політики ЄС.
2. Фінансова допомога проблемним регіонам у ЄС.
3. Програми ЄС фінансової допомоги країнам Центральної та Східної Європи.
4. Регіональна економічна ситуація в Україні.
5. Регіональна соціальна ситуація.
6. Регіональна фінансова ситуація.

II. Аналіз самостійного виконання завдань (питання 19,20,21 з переліку питань для самостійного опрацювання).

Література: 53, с.327-338; 60, с.372-379; с.381-394; с.396-404.

Семінарське заняття № 8

Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в Європейські та інші світові структури.

Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил.

Тема 14. Наукові засади раціонального природокористування.

I. Обговорення підготовлених студентами рефератів по темам 12, 13 та 14.

1. Передумови участі України у світових інтеграційних процесах.
2. Економічні аспекти інтеграції України в Європейський Союз.
3. Україна і Світова організація торгівлі.
4. Економічні та соціальні фактори, які забезпечують сталий розвиток продуктивних сил регіонів.
5. Екологічне законодавство України.
6. Основні принципи раціонального природокористування.

II. Аналіз самостійного виконання завдань (питання 22,23,24,25, 26 з переліку питань для самостійного опрацювання).

Література: 21, с.264 - 271; 60, с.422 - 425; с. 437 - 438; с.453 - 458, С. 484 – 490

Семінарське заняття № 9

Тема 15. Екологічний моніторинг і система екологічної інформації.

Тема 16. Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища.

Тема 17. Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності.

I. Обговорення підготовлених студентами рефератів по темам 15, 16 та 17.

1. Державна система моніторингу навколишнього середовища в Україні.
2. Рівні та види моніторингу довкілля Кіровоградської області.
3. Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.
4. Збитки від забруднення навколишнього середовища.

5. Збори за використання природних ресурсів.

6. Фонди охорони навколишнього природного середовища.

II. Аналіз самостійного виконання завдань (питання 27,28,29,30,31 з переліку питань для самостійного опрацювання).

Література: 21, с.222 - 225; с. 232-233, с.271-273; 47, с.205-214; 66, с.58-67, с.89-112.

6. ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів при вивченні курсу «Регіональна економіка» проводиться за наступними напрямками та формами (таблиця 4).

Таблиця 4.

Форми самостійної роботи студентів

Напрямки самостійної роботи студентів	Форми самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
СРС у вигляді домашніх завдань, які студенти отримують в аудиторії під час лекційних та семінарських занять	1. Вивчення лекційного матеріалу	Усне опитування на СЗ
	2. Самостійне вивчення окремих питань та розділів курсу	Перевірка правильності виконання завдань, усне опитування на СЗ та в години прийому тем СРС, конспект.
	3. Самостійне вивчення окремих нормативних документів	Конспект
	4. Підготовка до семінарських занять – виконання домашнього завдання	Участь у семінарських заняттях, реферат
Самостійна індивідуальна робота студентів	5. Індивідуальне завдання для самостійного опрацювання	Реферат, бібліографія
Три змістових модуля	6. Підготовка до модульних контрольних робіт	Перевірка правильності виконання
Самостійна робота з фаховою літературою	7. Огляд літератури та оформлення бібліографій, складання таблиць з статистичних щорічників	Бібліографія, таблиці.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

По-перше, це самостійна робота для кращого засвоєння матеріалу під час аудиторних занять у вигляді домашніх завдань, які студенти отримують в аудиторії під час лекційних та семінарських занять. Цей вид самостійної роботи проводиться у формах:

- вивчення лекційного матеріалу;
- самостійне вивчення окремих питань та розділів курсу;
- самостійне вивчення окремих нормативних документів;
- підготовка до семінарських занять.

По-друге, самостійна робота за індивідуальними завданнями з метою кращого засвоєння курсу, а також придбання навичок наукової та дослідницької роботи.

По третє, підготовка до модульних контрольних робіт.

По четверте, самостійна робота студентів з фаховою літературою. Самостійна робота студентів з фаховою літературою здійснюється ними на протязі вивчення курсу «Регіональна економіка» та інших курсів по фаховим дисциплінам.

Завдання для самостійної роботи студентів

Завдання для самостійного вивчення окремих питань та розділів курсу «Регіональна економіка» представлено в таблиці 5. Це питання, які потребують опрацювання крім основної ще й додаткової літератури, фахової преси, вивчення окремих нормативних документів.

Завдання для самостійного опрацювання

Тема №	Питання, що виносяться на самостійне опрацювання	Кількість годин		Література	Вид контролю
		денна	заочна		
		З М І С Т О В И Й М О Д У Л Ь 1			
1.	1. Суспільні теорії регіонального розвитку і теорія життєвого циклу товару. 2. Сучасні теорії регіональної економіки	3	5	53,с.30-33 60,с.47-56 53,с.33-41 60,с.61-66	конспект
2.	3.Сировинний фактор та його вплив на розміщення виробництва 4.Паливно-енергетичний та водний фактори, їх вплив на розміщення виробництва	2	4	55,с.97-100 30,с.75-76 58,с.73-74 55,с.100-104 30,с.76-80 58,с.75-76	конспект
3.	5. Соціально-економічний розвиток Причорноморського економічного району 6. Соціально-економічний розвиток Північно-Східного району	3	5	53,с.231-242 58,с.302-305 53,с.219-230 58,с.300-302	конспект
4.	7. Об'єктивні основи просторової організації економіки	1	2	60,с.38-41 с.44 - 47	конспект
5.	8. Ресурсозабезпечення і його значення для розвитку господарства регіонів. 9. Структура і економічна оцінка нерудних ресурсів України	6	10	43,с.230-238 38,с.45-47 55,с.77-78	конспект
6.	10. Зв'язки та суспільні форми організації виробництва в господарському комплексі України 11. Стратегія розвитку господарського комплексу України	3	7	60, с.258-261 60,с.262-265	конспект
З М І С Т О В И Й М О Д У Л Ь 2					
7.	12. Нафтогазові проблеми російсько-українських відносин.	8	19	58,с.115-117 58,с.117-118	конспект

	13. Пошук альтернативних постачальників вуглеводних ресурсів. 14. Транспортний комплекс 15. Агропромисловий комплекс			38,с.239-260 58,с.205-207 60,с.344-354 38,с.192-220 60,с.326-336	
8.	16. Місцеве самоврядування і регіональне управління 17. Сучасні чинники регіональної політики та регіонального розвитку	3	7	23,с.422-426 31,с.222-225 60,с.177-186	конспект
9.	18. Планування економічних та соціальних процесів – основа регіонального розвитку	3	6	23,с.468-478 53,с.425-431	конспект
10	19. Порівняльна характеристика соціально-економічного розвитку регіонів 20. Використання Україною Європейського досвіду розвитку регіонів	3	5	60,с.375-379, с.385-394 63,с.208-210, 263,271-276 53,с.338-340	конспект
11	21. Стратегічне завдання державної політики регіонального розвитку України до 2015 року	2	4	3,с.56-63	конспект
12	22. Оцінка передумов інтеграції України в ЄС. 23. Основні напрямки зовнішньоекономічних зв'язків України.	3	5	44,с.72-79 60,с.437-439 60,с.433-437	конспект
З М І С Т О В И Й М О Д У Л Ь 3					
13	24. Концепція сталого розвитку продуктивних сил України	2	4	60,с.458-464	конспект
14	25. Екологія, основні поняття та визначення. 26. Екологізація як метод раціонального природокористування	2	4	60,с.492-497 60,с.497-499	конспект
15	27. Інформаційне забезпечення моніторингу довкілля Кіровоградської області	3	7	66,с.125-136	конспект
16	28. Екологічний менеджмент,	2	4	21,с.291-294	

	інжиніринг і аудит в економічному механізмі природокористування. 29. Екологічний лізинг.			21,с.292-294	конспект
17	30. Напрями природоохоронної діяльності та стимулювання в системі охорони навколишнього природного середовища. 31. Екологічне підприємництво.	2	5	21,с.230-233 60,с.565-566 60,с.566-569	конспект
18	32. Світові партії і рухи екологічного спрямування	4	7	60,с.587-592	конспект
	Разом	55	110		

Форма контролю – огляд літератури, усне опитування на семінарських заняттях та в години прийому СРС.

При вивченні регіональної економіки значення набуває знання діючих нормативних документів. Форма контролю – конспект нормативних документів, усне опитування на семінарських заняттях. Самостійне вивчення окремих питань та нормативних документів здійснюється з використанням вказаної літератури. При цьому варто розібратися в сутності кожного поняття, положення, домагатися розуміння логічного змісту формувань.

Важливим елементом самостійної роботи студентів є підготовка до семінарських занять при виконанні домашніх завдань. Підготовка до семінарських занять передбачає самостійне опрацювання студентами відповідних питань згідно плану проведення семінарських занять для активної роботи в аудиторії. Контроль самостійного опрацювання студентами лекційного матеріалу та якості підготовки до семінарських занять здійснюється через усне опитування студентів.

Правильна організація та контроль цієї форми самостійної роботи дозволить максимально ефективно проводити заняття, де на основі одержаних на лекціях та закріплених на семінарських заняттях теоретичних знань студенти зможуть зрозуміти проблеми економіки регіону, в якому буде здійснюватися їх виробнича діяльність, мати навички комплексного регіонального аналізу

процесів виробництва, споживання, природокористування, використання резервів територіальної організації продуктивних сил певного регіону, регіонального управління. Таке ставлення до регіональних проблем дає можливість зрозуміти досвід розвитку багатьох країн-лідерів світового економічного процесу, який показує, що в жодній із них не була допущена ринкова анархія у формуванні ринкових пропорцій, у розвитку великих міст, не були забуті екстремальні території. На сучасному етапі розвитку національної економіки студенти повинні зрозуміти очевидність необхідності підходу до регіону як до цілісної відтворювальної системи, адже саме зараз регіони нашої країни знаходяться у пошуках свого місця в територіальній системі і роблять спробу побудувати ефективний механізм управління відтворювальними процесами, що протікають на їх території.

7. ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНА РОБОТА

Для якісного засвоєння теоретичних та практичних навичок з регіональної економіки студентами робоча програма курсу «Регіональна економіка» передбачає індивідуальне спілкування викладача зі студентом за наступними напрямками, які подано в таблиці 6.

Таблиця 6.

Форми індивідуально-консультаційної роботи

Форми індивідуально-консультаційної роботи	Час проведення
1. Індивідуальне заняття з окремими студентами (у випадку наявності пропусків занять, незадовільних оцінок, проблем із засвоєнням курсу)	По мірі виникнення проблемних питань у студентів
2. Консультування студентів при вивченні питань для самостійного опрацювання.	Відповідно до графіка самостійної роботи студентів
3. Консультування студентів при	

підготовці рефератів (Підбір літератури, розробка плану, підготовка окремих питань)	По мірі потреби
4. Перевірка та захист реферату, контрольних робіт студентів заочної форми навчання.	Не пізніше ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії
5. Індивідуальне консультування студентів, які займаються науковою роботою (підготовка статей до опублікування, виступів на наукових семінарах та конференціях)	По мірі потреби

Якісне засвоєння матеріалу при вивченні дисципліни «Регіональна економіка» передбачає самостійну роботу студентів з фаховою літературою. Робота над оглядом літератури та бібліографією здійснюється студентами на протязі вивчення курсу «Регіональна економіка» та інших курсів з фахових дисциплін. Завдання виконується за наступними напрямками, які обираються студентами разом з викладачем:

- огляд фахової періодики;
- огляд фахової літератури з історії становлення та розвитку регіональної економіки, структури господарського комплексу України і її регіонів, вивчення економіки регіонів України і особливостей їх розвитку, основами сталого розвитку, економіки природокористування тощо.

Результати роботи студенти оформляють таблицею 7.

Таблиця 7.

Огляд літератури за обраним напрямком дослідження

Автор	Назва книги, журналу	Видавництво, рік	Загальна кількість сторінок	Примітка (короткий зміст або окремі важливі)	Посилання (сторінки)

				положення	

8. МЕТОДИКА АКТИВІЗАЦІ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Активізація навчального процесу з дисципліни “Регіональна економіка” здійснюється в процесі викладання лекцій, використовуючи сучасні економічні дані з виданого останнього статистичного щорічника України, сучасних періодичних видань. Передбачається також в процесі лекцій концентрувати увагу студентів на новому матеріалі, що не знайшов відображення у підручниках; сучасних статистичних даних по регіонах України, оскільки регіональний аспект є інтегруючим, саме в регіонах створюються передумови для сталого економічного зростання держави в цілому. Особливо звертається увага на проблемних питаннях регіональної економіки. У зв’язку з тим, що дана дисципліна як наука є відносно молодою і досить новою для вітчизняної науки і, особливо, практики такі питання є практично у кожній темі.

На семінарських заняттях використовується метод презентації, коли надається можливість виступати перед групою студентів, які підготували кращі реферати, крім того, у процесі обговорення рефератів, теоретичних питань, які виносяться на кожне семінарське заняття передбачається обмін думками і поглядами різних студентів з приводу тих чи інших дискусійних питань.

9. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

9.1. Перелік питань, що охоплюють зміст робочої програми дисципліни “Регіональна економіка” і з яких складаються екзаменаційні білети для студентів у випадках складання ними екзаменів.

1. Сутність предмету регіональна економіка.
2. Зв’язок регіональної економіки з іншими дисциплінами.
3. Методи регіональної економіки.
4. Завдання, які вирішує регіональна економіка.

5. Розвиток теорій регіональної економіки.
6. Сучасні напрямки розвитку теорій регіональної економіки.
7. Основні закономірності розміщення продуктивних сил, їх об'єктивний характер.
8. Найважливіші принципи розміщення продуктивних сил.
9. Фактори розміщення продуктивних сил.
10. Сировинний фактор.
11. Паливно-енергетичний фактор.
12. Сутність, критерії та принципи економічного районування.
13. Економічні райони України.
14. Територіально-виробничі комплекси в системі економічного районування.
15. Регіон у системі територіального поділу праці.
16. Характеристика соціально-економічного розвитку економічного району.
17. Сутність природно-ресурсного потенціалу.
18. Структура та економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу.
19. Характеристика природно-ресурсного потенціалу регіонів України.
20. Структура і економічна оцінка паливних ресурсів України.
21. Структура і економічна оцінка рудних ресурсів України.
22. Роль народонаселення у розвитку економіки регіонів.
23. Демографічна ситуація в Україні та її регіональні особливості.
24. Трудові ресурси і зайнятість населення.
25. Рекреаційні ресурси України і їх значення.
26. Господарський комплекс України і особливості його структури.
27. Характеристика промисловості України.
28. Виробничий потенціал.
29. Зрушення у галузевій структурі господарського комплексу в ринкових умовах.
30. Науково-технічний прогрес та його вплив на територіальну і галузеву структуру продуктивних сил.

31. Альтернативні джерела електроенергії.
32. Роль паливно-енергетичного комплексу в господарстві України.
33. Вугільна промисловість України.
34. Нафтова промисловість України.
35. Газова промисловість України.
36. Електроенергетика України.
37. Проблеми і перспективи розвитку ПЕК України.
38. Нафтогазові проблеми російсько-українських відносин.
39. Пошук альтернативних постачальників вуглеводних ресурсів в Україну.
40. Роль і структура чорної металургії.
41. Особливості чорної металургії України.
42. Сировинна база і основні райони чорної металургії.
43. Проблеми і перспективи розвитку чорної металургії.
44. Характеристика кольорової металургії.
45. Галузева структура кольорової металургії.
46. Роль хімічного комплексу України та сировинна база хімічної промисловості.
47. Розміщення підприємств хімічного комплексу.
48. Транспортний комплекс України.
49. Місце і роль МБК у господарському комплексі України.
50. Принципи, умови і фактори розвитку та розміщення підприємств МБК.
51. Галузева структура машинобудування України.
52. Необхідність і основні напрями структурної перебудови МБК.
53. Особливості розвитку та розміщення машинобудування у світі.
54. Сутність регіональної економічної політики.
55. Мета і принципи регіональної економічної політики
56. Завдання регіональної економічної політики.
57. Місцеве самоврядування в регіонах.
58. Сутність механізму реалізації регіональної економічної політики.
59. Організаційно – правова база реалізації регіональної економічної

політики.

60. Основні економічні регулятори в державній регіональній економічній політиці.
61. Транскордонне співробітництво.
62. Планування – основа регіонального розвитку.
63. Регулювання регіонального відтворення в Україні.
64. Інтегрована оцінка ефективності економіки України.
65. Державна структурно-інвестиційна політика в Україні.
66. Використання Україною Європейського досвіду розвитку регіонів.
67. Тенденції економічного розвитку регіонів.
68. Економічний потенціал регіонів України.
69. Узагальнююча оцінка соціально-економічного розвитку регіонів.
70. Механізм реалізації стратегії соціально-економічного розвитку регіонів та очікувані результати.
71. Об'єктивні передумови розширення зовнішньоекономічних зв'язків.
72. Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України.
73. Проблеми та перспективи зовнішньоекономічної діяльності України.
74. Економічні аспекти інтеграції України в Європейський Союз.
75. Україна і Світова організація торгівлі.
76. Співдружність незалежних Держав (СНД).
77. Концепція сталого розвитку.
78. Сучасна стратегія сталого розвитку європейських країн.
79. Проблема сталого розвитку України.
80. Економічна суть концепції сталого розвитку в Україні.
81. Зростання масштабів виробництва та його вплив на довкілля.
82. Роль галузей господарства у виникненні екологічних проблем.
83. Наукові основи раціонального користування.
84. Принципи раціонального природокористування.
85. Стан навколишнього природного середовища регіонів України.
86. Альтернативні джерела енергії.

87. Екологічне законодавство України.
88. Стандарти і нормативи якості навколишнього середовища.
89. Екологічний моніторинг навколишнього середовища.
90. Державне управління в галузі природокористування.
91. Система екологічної інформації.
92. Використання інформаційних технологій для довкілля.
93. Інформаційне забезпечення моніторингу довкілля областей.
94. Основні моделі еколого-економічного розвитку.
95. Природоохоронна діяльність підприємства.
96. Економічний механізм природокористування.
97. Економічні механізми впливу на матеріальні інтереси підприємств.
98. Економічна оцінка природних ресурсів.
99. Екологічний менеджмент і інжиніринг.
100. Екологічний лізинг.
101. Методи управління природоохоронною діяльністю.
102. Економічна ефективність природоохоронної діяльності.
103. Визначення соціальної ефективності природоохоронних заходів.
104. Основи платного природокористування в Україні.
105. Напрями природоохоронної діяльності.
106. Стимулювання в системі охорони навколишнього природного середовища.
107. Необхідність міжнародного співробітництва.
108. Світовий досвід міжнародної екологічної співпраці.
109. Міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища.
110. Участь України у міжнародних природоохоронних заходах.
111. Екологічна освіта, виховання і культура.
112. Основні функції екологічної освіти.

9.2. Порядок поточного та підсумкового оцінювання знань студентів з дисципліни “Регіональна економіка”.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі поточного і підсумкового контролю знань. Об’єктом поточного контролю знань студентів протягом семестру є:

а) систематичність підготовки та повнота відповідей по теоретичному лекційному матеріалу в аудиторії.

б) систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;

в) своєчасне і якісне виконання завдань для самостійного опрацювання;

г) виконання модульних завдань (тестів).

а) При контролі систематичності підготовки та повноти відповідей по теоретичному лекційному матеріалу оцінці підлягають рівень знань, продемонстрований у відповідях по вивченню лекційного матеріалу. Рівень знань оцінюється максимальною кількістю 30-33 бали на протязі семестру.

б) При контролі систематичності та активності на семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, якість і змістовність підготовлених рефератів. Максимальна кількість балів – 19 – 22.

в) При контролі завдань для самостійного опрацювання оцінці підлягають своєчасне і якісне самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань, підготовлених таблиць з статистичного щорічника з їх аналізом. Максимальна кількість балів – 22 – 25.

г) Контроль за виконанням модульних завдань. Програма дисципліни “Регіональна економіка” складається з трьох змістових модулів, що виділяються за навчальними темами курсу.

Перший змістовий модуль включає теми: предмет, метод і завдання дисципліни; закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів; економічне районування та територіальна організація господарства; регіон у системі територіального поділу праці; природний та трудовий потенціал; господарський комплекс України,

його структура і трансформація в ринкових умовах.

Другий змістовий модуль включає теми: міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення; сутність, мета і завдання регіональної економічної політики; механізм реалізації регіональної економічної політики; економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем; економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку; міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.

Третій змістовий модуль: фактори сталого розвитку продуктивних сил; наукові засади раціонального природокористування; екологічний моніторинг і система екологічної інформації; економічний механізм природокористування та охорони навколишнього природного середовища; економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності; світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Для контролю засвоєння студентами знань за змістовим модулем в кінці кожного змістового модуля проводиться модульний контроль, по тестам, який є складовою змістового модуля. Максимальна кількість балів за правильні відповіді по тестах становить 19 – 20 балів. Розподіл навчального часу за змістовими модулями та їх елементами наведено в таблиці 8.

Таблиця 8.

Розподіл навчального часу за змістовими модулями та їх елементами

Змістові модулі	Теми курсу	Кількість годин				
		ЛК	СЗ	СРС	ІКР	Разом
ЗМ 1	1-6	12	7	36	13	71
ЗМ 2	7-12	16	8	34	15	70
ЗМ 3	13-18	8	3	20	8	39
Всього	18	36	18	90	36	180

Оцінювання знань студентів при вивченні дисципліни “Регіональна економіка” за кредитно-модульною системою здійснюється за 100 бальною шкалою, яка передбачає поточний та модульний контроль. Підсумкова максимальна кількість балів (100) розподіляється між окремими змістовими модулями, а в межах модулів між окремими елементами з урахуванням їх обсягу і складності. Для кожного модуля і елемента встановлюється максимальна і мінімальна кількість балів, яку можуть одержати студенти залежно від рівня їх знань. Студенти, які набрали протягом семестру необхідну кількість балів у 100-бальній шкалі (60 і більше) мають можливість отримати підсумкову оцінку відповідно до набраного рейтингу з навчальної дисципліни згідно з таблицею 9.

Таблиця 9.

Оцінювання роботи студентів за видами контролю

Показники	Оцінка в балах								
	“5” відмінно			“4” добре			“3” задовільно		
	1 ЗМ	2 ЗМ	3 ЗМ	1 ЗМ	2 ЗМ	3 ЗМ	1 ЗМ	2 ЗМ	3 ЗМ
Поточний контроль	23-26	27-30	21-24	20-23	24-27	18-21	16-19	20-24	14-18
1. Систематичність та активність роботи студентів в аудиторії	10-11	11-12	9-10	9-10	10-11	8-9	8-9	9-10	7-8
2. Самостійна робота студентів	13-15	16-18	12-14	11-13	14-16	10-12	8-10	11-14	7-10
2.1. Виконання домашніх завдань, отриманих під час семінарських занять	6-7	7-8	6-7	5-6	6-7	5-6	4-5	5-6	3-5
2.2. Самостійна індивідуальна роботи	7-8	9-10	6-7	6-7	8-7	5-6	4-5	6-8	4-5

студента									
Модульний контроль	6	7-8	6	4-5	5-7	4-6	3-4	4-5	3-4
Загальна сума	29-32	34-38	27-30	24-28	29-34	22-27	19-23	24-29	17-22
Результуючі бали	90-100			75-89			60-74		

Іспит призначається у разі перескладання з нижчого бала на вищий (за згодою студента) та в разі невиконання студентом графіка СРС і недостатньої кількості набраних ним балів. (накази МОН України від 23.01.04 р. за № 48 та накази ректора КНТУ від 19.10.2004 за № 204-05 та від 23.10.06 р. за № 228-05). Якщо студент на екзамені отримав нижчу оцінку, ніж за набраною сумою балів протягом семестру, то залишається вища оцінка з двох. Протягом семестру результати модульного контролю доводяться до відома студентів лектором (викладачем).

Відповідність оцінок знань студентів за національною та Європейськими шкалами наведена в таблиці 10.

Таблиця 10.

Відповідність оцінок знань студентів за національною та Європейськими шкалами

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен	Залік
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 - 100	відмінно	зараховано
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	добре	зараховано
C	Добре – в загальному правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок	75-81		
D	Задовільно – непогано, але із значною кількістю	65-74	задовільно	зараховано

	недоліків			
E	Достатньо – виконання відповідає мінімальним критеріям	60-64		
FX	Незадовільно – з можливістю складання іспиту	менше 60	незадовільно	незараховано

9.3. Особливості поточного контролю знань студентів заочної форми навчання

Оцінювання знань студентів заочної форми навчання представлено в таблиці 11.

Таблиця 11.

Оцінювання знань студентів заочної форми навчання

Вид контролю та об'єкти оцінювання знань	Кількість балів (максимальна)			
	Змістові модулі			Всього
	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	
1. Поточний контроль: Самостійна контрольна робота студента	25	25	15	65
2. Модульний контроль	10	15	10	35
Разом	35	40	25	100

Об'єктом поточного контролю знань студентів заочної форми навчання є виконання домашніх письмових робіт за тематикою питань до виконання контрольних робіт та модульні контрольні завдання, що виконуються в аудиторії під контролем викладача.

Домашні письмові роботи видаються студентам під час установочної сесії, або після її закінчення. У міжсесійний період викладачем проводяться групові або індивідуальні консультації. Письмова робота включає три питання : перше з розміщення продуктивних сил, друге – з регіональної економіки, третє – з екології. Варіанти контрольної роботи студент визначає за таблицею 12, залежно від двох останніх цифр залікової книжки.

Написання контрольної роботи передбачає детальне вивчення

теоретичного матеріалу з даного питання. Складання літературного огляду до питання є початковим етапом контрольної роботи.

При вивченні літератури слід орієнтуватись тільки на видання останніх років, котрі висвітлюють сучасні погляди з проблем, що розглядаються, а також показати уміння самостійно робити висновки на підставі вивченої літератури. Література, що використовується у процесі виконання контрольної роботи, розміщується в кінці викладення матеріалу у певній послідовності. Першими подаються закони України, Укази та Постанови Президента України та Кабінету Міністрів України. Після цього в алфавітному порядку приводяться підручники, довідники, спеціальні книги, журнали, методичні розробки в такі послідовності: прізвище та ініціали автора; повна назва книги чи статті; місце видання і назва видавництва; рік видання і назва видавництва; рік видання, номер журналу, газети; сторінки, на яких знаходиться потрібний матеріал.

У контрольній роботі викладають різні проблеми згідно з питаннями даного варіанту.

Обсяг контрольної роботи становить 20-24 сторінки загального зошита.

За два тижня до початку сесії студенти здають або пересилають поштою викладачеві виконанні контрольні роботи. Роботи перевіряються викладачем і допускаються до захисту або повертаються для опрацювання. Під час сесії студенти захищають свої роботи. Результати захисту оцінюються по кожному питанню в залежності від правильності відповідей, глибини викладання, кількості опрацьованих літературних джерел, на які є посилання в роботі.

Модульні контрольні завдання виконуються в аудиторії під контролем викладача в сесійний період згідно з розкладом і оцінюються по кожному модулю.

Таблиця 12.

Варіанти контрольної роботи

цифра номера залікової	A	Передостання цифра номера залікової книжки (шифру)									
	B	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0		1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	10,
		31,	32,	33,	34,	35,	36,	37,	38,	39,	40,

	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
1	11, 41, 71	12, 42, 72	13, 43, 73	14, 44, 74	15, 45, 75	16, 46, 76	17, 47, 77	18, 48, 78	19, 49, 79	20, 50, 80
2	21, 51, 81	22, 52, 82	23, 53, 83	24, 54, 84	25, 55, 85	26, 56, 86	27, 57, 87	28, 58, 88	29, 59, 89	30, 60, 90
3	1, 31, 61	2, 32, 62	3, 33, 63	4, 34, 64	5, 35, 65	6, 36, 66	7, 37, 67	8, 38, 68	9, 39, 69	10, 40, 70
4	11, 41, 71	12, 42, 72	13, 43, 73	14, 44, 74	15, 45, 75	16, 46, 76	17, 47, 77	18, 48, 78	19, 49, 79	20, 50, 80
5	21, 51, 81	22, 52, 82	23, 53, 83	24, 54, 84	25, 55, 85	26, 56, 86	27, 57, 87	28, 58, 88	29, 59, 89	30, 60, 90
6	1, 31, 61	2, 32, 62	3, 33, 63	4, 34, 64	5, 35, 65	6, 36, 66	7, 37, 67	8, 38, 68	9, 39, 69	10, 40, 70
7	11, 41, 71	12, 42, 72	13, 43, 73	14, 44, 74	15, 45, 75	16, 46, 76	17, 47, 77	18, 48, 78	19, 49, 79	20, 50, 80
8	21, 51, 81	22, 52, 82	23, 53, 83	24, 54, 84	25, 55, 85	26, 56, 86	27, 57, 87	28, 58, 88	29, 59, 89	30, 60, 90
9	1, 31, 61	2, 32, 62	3, 33, 63	4, 34, 64	5, 35, 65	6, 36, 66	7, 37, 67	8, 38, 68	9, 39, 69	10, 40, 70

10. Питання до виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання

1. Методи регіональної економіки
2. Розвиток теорій регіональної економіки
3. Сучасні напрямки розвитку теорій регіональної економіки
4. Фактори розміщення продуктивних сил
5. Територіально-виробничі комплекси в системі економічного районування
6. Сутність, критерії та принципи економічного районування
7. Пошук альтернативних постачальників вуглеводних ресурсів в Україні
8. Природно-ресурсний потенціал регіонів України

9. Рудні ресурси регіонів України і їх використання
10. Економічна оцінка паливних ресурсів регіонів України
11. Регіональні особливості демографічної ситуації в Україні
12. Характеристика та значення рекреаційних ресурсів України
13. Особливості структури господарського комплексу України
14. Розвиток і розміщення чорної металургії в регіонах України
15. Хімічний комплекс України
16. Розміщення галузей МБК в регіонах України
17. Транспортний комплекс України
18. Соціально-економічний розвиток АРК
19. Соціально-економічний розвиток Вінницького регіону
20. Соціально-економічний розвиток Волинського регіону
21. Соціально-економічний розвиток Дніпропетровського регіону
22. Соціально-економічний розвиток Донецького регіону
23. Соціально-економічний розвиток Житомирського регіону
24. Соціально-економічний розвиток Закарпатського регіону
25. Соціально-економічний розвиток Запорізького регіону
26. Соціально-економічний розвиток Івано-Франківського регіону
27. Соціально-економічний розвиток Київського регіону
28. Соціально-економічний розвиток Кіровоградського регіону
29. Соціально-економічний розвиток Луганського регіону
30. Соціально-економічний розвиток Львівського регіону
31. Соціально-економічний розвиток Миколаївського регіону
32. Соціально-економічний розвиток Одеського регіону
33. Соціально-економічний розвиток Полтавського регіону
34. Соціально-економічний розвиток Рівненського регіону
35. Соціально-економічний розвиток Сумського регіону
36. Соціально-економічний розвиток Тернопільського регіону
37. Соціально-економічний розвиток Харківського регіону
38. Соціально-економічний розвиток Херсонського регіону

39. Соціально-економічний розвиток Хмельницького регіону
40. Соціально-економічний розвиток Черкаського регіону
41. Соціально-економічний розвиток Чернівецького регіону
42. Соціально-економічний розвиток Чернігівського регіону
43. Соціально-економічний розвиток міста Києва
44. Мета і принципи регіональної економічної політики
45. Завдання регіональної економічної політики
46. Сутність регіональної економічної політики
47. Місцеве самоврядування в регіонах України
48. Механізм реалізації регіональної економічної політики
49. Основні економічні регулятори в державній економічній політиці
50. Транскордонне співробітництво регіонів України
51. Планування – основа регіонального розвитку
52. Інтегрована оцінка ефективності економіки України
53. Державна структурно - інвестиційна політика в Україні
54. Тенденції економічного розвитку регіонів
55. Економічний потенціал регіонів України
56. Узагальнююча оцінка соціально-економічного розвитку регіонів
57. Об'єктивні передумови розширення зовнішньоекономічних зв'язків
58. Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України
59. Економічні аспекти інтеграції України в Європейський Союз
60. Переваги і недоліки вступу України до Світової організації торгівлі
61. Концепція сталого розвитку
62. Проблеми сталого розвитку України
63. Роль галузей господарства у виникненні екологічних проблем
64. Наукові основи раціонального природокористування
65. Стан навколишнього природного середовища регіонів України
66. Альтернативні джерела енергії
67. Екологічне законодавство України
68. Стандарти і нормативи якості навколишнього природного середовища

69. Екологічний моніторинг навколишнього природного середовища
70. Державне управління в галузі природокористування
71. Система екологічної інформації
72. Використання інформаційних технологій для довкілля
73. Моніторинг довкілля Кіровоградського регіону
74. Основні моделі еколого-економічного розвитку
75. Економічний механізм природокористування та впливу на матеріальні інтереси підприємства
76. Економічна оцінка природних ресурсів
77. Екологічний менеджмент, інжиніринг та лізинг
78. Природоохоронна діяльність підприємства
79. Методи управління природоохоронною діяльністю
80. Економічна ефективність природоохоронної діяльності
81. Інформаційне забезпечення моніторингу довкілля Кіровоградського регіону
82. Визначення соціальної ефективності природоохоронних заходів
83. Основи платного природокористування в Україні
84. Напрями природоохоронної діяльності
85. Стимулювання в системі охорони навколишнього природного середовища
86. Необхідність міжнародного співробітництва
87. Світовий досвід міжнародної екологічної співпраці
88. Міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища
89. Участь України у міжнародних природоохоронних заходах
90. Екологічна освіта, виховання і культура

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України "Про стимулювання розвитку регіонів" відомості Верховної Ради України № 51 23 грудня 2005, С. 2662 - 2667.
2. Закон Української РСР "Про охорону навколишнього природного

середовища" - К.: Україна, 1991.-60 с.

3. Постанова кабінету Міністрів України від 21 липня 2006 р. № 1001 "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року. Офіційний вісник України. Міністерство юстиції України, 2006, № 30 С. 36 - 79.
4. Бадрак О. Шостак Л. Цілі та пріоритети сталого розвитку України / Економіка України - 2002, № 10, С. 30 - 36.
5. Бобров Є. Невуглеводнева енергетична політика України у світовому контексті // Економіка України. - 2008. - №8. С. 68-79.
6. Борецук Є.М. Ринкові механізми економіки сталого розвитку // Регіональна економіка - 2007, № 1, С. 62 - 70.
7. Бутко М., Подоляк Л. Державне регулювання як інструмент підвищення конкурентоспроможності регіонів // Економіка України, 2007, № 6, С.36 - 44.
8. Василенко В. Методологія економічної діагностики регіонів // Економіка України. - 2008. - № 9. С. 4-17.
9. Венгер В.В. Аналіз технологічної структури металургійних підприємств України. // Актуальні Проблеми Економіки. - 2007. - № 12. С. 31-41.
10. Власик О.С., Базилюк Я.Б., Давиденко С.В. Забезпечення конкурентоспроможності економіки України на євразійському просторі // Економіка та держава. - 2004. -№ 8. - с. 2 - 7.
11. Вугілля має стати конкурентоспроможним // Урядовий кур'єр. – 2007. - № 9 - С.4.
12. Гарковенко Н. Проблеми збалансованості регіональних ринків праці // Україна: аспекти праці. – 2007. - № 4. - С. 40-44.
13. Гахович Н. Стан і проблеми екологізації промислового виробництва // Економіка України. - 2008. - № 4. - С. 73-81.
14. Гура В. Україна і держави Магрибу: стан і перспективи торгівельно-економічного співробітництва // Економіка України. - 2008. - № 9. - С. 46-53.

15. Дацюк Л. Чотирнадцять завдань вітчизняної промисловості // Урядовий кур'єр. - 2008. - №147. - с.5.
16. Долішній М.І. Актуальні завдання інтенсифікації соціально-економічного розвитку регіонів України // Регіональна економіка. – 2005. - № 2. - С. 7-15.
17. Дорогунцов С, Федоринцева А.Ф. Екологічні аспекти розвитку і розміщення продуктивних сил України // Економіка України – 2002. - № 10.- С. 65-70.
18. Економіка України за 2007 рік. У дзеркалі статистики // Урядовий кур'єр. – 2008. - № 15. - С. 6-7.
19. Економічний потенціал регіону: пріоритети використання: Монографія / За ред. І.М.Школи. - Чернівці, 2003. - 464 с.
20. Єрмілов С. Формування конкурентних енергоринків в Україні // Економіка України. - 2007. - №10. С. 15-28.
21. Заверуха Н.М., Серебряков В.В., Скиба Ю.А. Основи екології: Навчальний посібник. - К.: Каравела, 2006. - 368 с.
22. Заставний Ф. Депресивні регіони України: аналіз, оцінка, проблеми // Регіональна економіка. – 2005. - № 1. - С. 76-89.
23. Зінь Е.А. Регіональна економіка: Підручник. -К.: В.Д. "Професіонал", 2007. - 528 с.
24. Іщенко Г. Імпорт ставить на коліна вітчизняного виробника // Урядовий кур'єр. - 2008. - №199 - С.8.
25. Іщенко Г. Сільгоспмашинобудування потребує фінансових вливань // Урядовий кур'єр. – 2006. - № 150, с.4.
26. Іщук С.І. Промислові комплекси України. Наукові основи територіальної організації: Навчальний посібник - К.: 2003. - 248 с.
27. Кирей В. "Уманьфершмаш" і виробництва, і соціальна сфера // Урядовий кур'єр. – 2006. - № 187. -С. 11.
28. Кифяк В. Функціонування Єврорегіону "Верхній прут" та його роль в інтеграційних процесах України // Економіка України. - 2008. - № 6. С.

65-72.

29. Клименко О. Поправки до технології// Урядовий кур'єр. – 2007. - № 37. - С.7.
30. Клиновий Д.В., Пепа Т.В. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка України // За наук. ред. Л.Г. Чернюк: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 728 с.
31. Коваль Я.В., Антонечко І.Я. Регіональна економіка: Навчальний посібник. - К. ВД "Професіонал", 2005. - 272 с.
32. Козоріз М., Денис О. Аналіз та оцінка інноваційності розвитку економіки регіонів // Регіональна економіка. – 2006. - № 4. - С. 29-40.
33. Корнійчук Л. Економічне зростання і сталий розвиток // Економіка України. - 2008. - № 4. - С. 82-90.
34. Кукушкін В., Левенко О. Екологічно чиста альтернатива // Урядовий кур'єр. – 2006. - № 189. -С.8.
35. Кулик О. Прядуть струм вітряки // Урядовий кур'єр. - 2008. - № 71.- С.8.
36. Кухарська Н.О. Економне зростання як основа економічного розвитку України // Регіональна економіка 2007. - № 2. - С. 22-32.
37. Литвицький В. Продаємо більше, ніж купуємо // Урядовий кур'єр. - 2008. -№ 166.- С.8.
38. Лишиленко В.І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Навчальний посібник. - К: Центр навчальної літератури , 2006. - 325 с.
39. Лібанова Е. Ціннісні орієнтації та соціальні реалії українського суспільства // Економіка України. - 2008. - № 10. - С. 120-136.
40. Луцків О. Інноваційна діяльність як передумова підвищення конкурентоспроможності економіки регіону // Регіональна економіка 2005. - № 1. - С. 203-210.
41. Лящов В. Куди прямує вітчизняне авто. Урядовий кур'єр, 2007, № 5 с. 5.
42. Майорченко В., Калюжний В, Калюжний А. Роль чорної металургії в розвитку економіки України // Економіст. - 2007. - № 7. - С. 16-23.
43. Манів З.О., Луцький І.М., Манів С.З. Регіональна економіка: навчальний

посібник. - Львів: "Магнолія 2006", 2007. - 562 с.

44. Масловська Л. До питання оцінки передумов інтеграції України в ЄС. // Економіка України. - 2008. - № 6. - С. 72-79.
45. Масна О.І., Парфенюк Є.І. Особливості розвитку малого підприємництва в економіці Великобританії // Регіональна економіка. - 2008. - № 2. - С. 114-119.
46. Матвієнко Н. Узагальнююча оцінка розвитку регіонів// Економіка України, 2007. - № 5. - С. 26-35.
47. Мельник Л.Г. Екологічна економіка: Підручник (2-ге вид., випр. і доп.). - Суми: ВТД "Університетська книга", 2003. - 348 с.
48. Москалик Р.Я., Чорний О.Т. Проблеми розвитку зовнішньої торгівлі регіону в умовах вступу України до СОТ // Регіональна економіка. – 2007. - № 1. - С. 71-77.
49. Недашковський Ю. І власне ядерне паливо // Урядовий кур'єр. - 2008. - №147. – С. 9.
50. Пахович Н. Стан і проблеми екологізації промислового виробництва //Економіка України. - 2008. - № 4. - С. 73-81.
51. Притула Х. Формування енергетичного балансу України // Регіональна економіка. – 2006. - № 3. - С. 41 - 50.
52. Пясецький К. Земельна реформа та її вплив на економіку України // Урядовий кур'єр. - 2008. -№ 204. - С. 21.
53. Регіональна економіка: Навчальний посібник / За ред. Я.Б. Олійника. - К.: КНТ, Видавець Фурса С.Я., 2007. - 444 с.
54. Регіони України: Проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З.С.Варналія. - К.: Знання України, 2005. - 498 с.
55. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Підручник // За ред. В.В. Ковалевського, О.Л. Михайлик, В.Ф. Семенова. - 7-ме вид. - К.: Знання, 2005.-350 с.
56. Розміщення продуктивних сил України: Підручник/ За ред. Є.П.Качана. - К: ВД. "Юридична книга", 2004. - 552 с.

57. Ромащенко Т. Актуальні проблеми сучасної української трудової еміграції // Економіка України. - 2007. - № 8. - С. 84-89.
58. Сазонець І.Л., Джинджоян В.В., Чубар О.О. Розміщення продуктивних сил: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006.-320 с.
59. Самсоненко Л. Суднобудівна галузь: стабільність залежить від дій нового уряду // Урядовий кур'єр. – 2006. - № 151. - С. 6.
60. Семенов В.Ф. Регіональна економіка: Навчальний посібник. - К.: "МП Леся", 2008. - 596 с.
61. Ситорянська І. Оцінка асиметрії соціально-економічного розвитку регіонів України та обґрунтування пріоритетів державної регіональної політики // Регіональна економіка. – 2006.- № 4. - С. 101 - 110.
62. Синякович І., Соловей І., Дейнека А. Лісове господарство України в ХХІ ст.: сценарій розвитку // Економіка України. - 2007. - № 9. - С. 72-81.
63. Статистичний щорічник України за 2007 рік // За редакцією О.Г.Осауленко. - К.: "Консультант". - 2008. – 572с.
64. Сташевський С. Надра - наше багатство // Урядовий кур'єр, 2006, № 80. - С.4.
65. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: Підручник - К.: Вікар, 2006.-396 с.
66. Тунік Т.М., Плисенко Т.М. Моніторинг навколишнього середовища Кіровоградщини: Навчальний посібник. - Кіровоград: "КОД", 2006. - 148 с.
67. Федулова Л. Перспективи інноваційно-технологічного розвитку промисловості України // Економіка України. - 2007. - № 7. - С. 24-36.
68. Харазішвілі Ю. Оцінка ефективності соціально-економічного розвитку регіонів України // Економіка України. - 2007. - № 9. - С. 55-62.
69. Хвесик М.А., Горбач Л.М., Пастушенко П.П. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Навчальний посібник. - К. Кондор, 2004. - 344 с.
70. Чужиков В. Модернізація регіональної політики в ЄС // Економіка України.

-2008. - № 4. - С. 56-63.

71. Чухно А. Нова економічна політика // Економіка України. – 2005. - № 6. - С. 4-10.
72. Шара К. Фонди Євросоюзу в інвестиційній політиці територіального самоврядування // Регіональна економіка. - 2008. - № 2. - С. 120-129.
73. Шимова О.С. Соколовський Н.К. Основи екології и економіка природопользования: Учебник. - Мн.: БГЭУ. - 2001. - 368 с.
74. Школа І.М., Верстяк О.М. Регіональні принципи та економічні аспекти інтеграції України в Європейський Союз // Регіональна економіка. – 2007. - № 2. - С. 222-228.
75. Шпак В. Щит атомної небезпеки // Урядовий кур'єр. – 2006. - № 188. - С. 11.
76. Яремко Л. Регіональна інноваційна система //Регіональна економіка. – 2006. - № 3. - С. 103-111.
77. Ясинський Є. Нафта на Полтавщині - гроші на Хрещатику // Урядовий кур'єр. - 2008. - № 204. - С. 17.

Зміст

1. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ	4
1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.....	7
3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА».....	8
4. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ.....	15
5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	21
6. ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	26
7. ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНА РОБОТА	31
8. МЕТОДИКА АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ.....	33
9. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	33
10. ПИТАННЯ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	44
ЛІТЕРАТУРА.....	47